

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Lenkou Oulíkovou ve věci

žalobce: **B. V.**,
bytem X,
zastoupený advokátem JUDr. Ladislavem Koženým,
sídlem Sladkovského 13, Kolín,

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčím právu 376/1, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátu JUDr. Ladislavu Koženému, sídlem Sladkovského 13, Kolín, se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 146 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal žalobu u Krajského soudu v Praze osobně dne 18. 7. 2022. Označil ji jako žalobu podle § 79 a § 80 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jako žalovaného označil Českou republiku - Ministerstvo práce a sociálních věcí. Zdůraznil, že žaloba směřuje proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922, které požaduje zrušit. Současně žádal, aby bylo žalovanému uloženo za jeho osobu zaplatit sociální pojištění v takové výši, aby ode dne vzniku nároku na starobní důchod ke dni 27. 5. 2010 pobíral starobní důchod ve výši 25 000 Kč měsíčně. V žalobním návrhu doplnil, že požaduje, aby byl žalovaný vyzván k dobrovolnému zaplacení jemu způsobené újmy, a dále, aby bylo žalovanému uloženo poskytnout žalobci zálohu ve výši 500 000 Kč.
2. Podání žaloby spojené s žádostí o osvobození od soudních poplatků a žádostí o ustanovení zástupce odůvodnil tím, že žije pod hranicí chudoby v důsledku protiústavního postupu a sabotáže, kterou zavinila Česká republika podvodem v roce 1992 podle metodiky StB, neboť je signatářem Charty 77. Tvrdil, že Česká republika jednala proti dobrým mravům, odepřela mu právo podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve vztahu k nároku za školní roky 1969 až 1974 a odepřela mu možnost studia na právnické fakultě ve školním roce 1992/1993. Žalobce popsal kroky, které měly být proti němu učiněny, a které učinil on. Tvrdí, že se marně obrací na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo spravedlnosti a Úřad vlády se snahou o nápravu. Poukázal na postupy ředitele gymnázia v Kutné Hoře, školského úřadu Kutná Hora, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Krajského úřadu Středočeského kraje, některých státních zastupitelství a soudů, které považuje za nezákonné. Má za to, že se proti němu podvodně spolčily. Jelikož

mu bylo podvodem znemožněno studium na vysoké škole, činí jeho starobní důchod nyní pouze 5 000 Kč.

3. Žalobce na výzvu, aby žalobu upřesnil, v podání ze dne 30. 7. 2022 nejprve uvedl, že se žaloba týká rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922, a znovu poukázal na podvod, kterého se vůči němu měla dopustit Česká republika. Znovu navrhl, aby mu žalovaný poskytl zálohu a zajistil starobní důchod v požadované výši.
4. Soud zjistil, že rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922 (dále také jako „napadené rozhodnutí“), které žalobce opakovaně označil za rozhodnutí, proti kterému žaloba směřuje, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami ze dne 5. 4. 2022, č. j. 7652/2022/CAS (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž nebyl žalobci na základě žádosti ze dne 30. 11. 2021 přiznán doplatek na bydlení.
5. Žaloba ani podání ze dne 30. 7. 2022 neobsahovaly ve vztahu k napadenému rozhodnutí žádný žalobní bod.
6. Soud proto usnesením ze dne 8. 8. 2022, č. j. 46 Ad 5/2022-21, ustanovil žalobci k jeho žádosti zástupce a vyzval žalobce, aby odstranil vady žaloby tím, že ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno napadené rozhodnutí, uvede žalobní body. Vzhledem k tomu, že nebylo zřejmé, čeho se dále žalobce v mezích pravomoci správních soudů domáhá, pokud poukázal na § 79 a § 80 s. ř. s. a uvedl, že po žalovaném požaduje poskytnutí zálohy ve výši 500 000 Kč a zajištění výplaty starobního důchodu v požadované výši, byl žalobce rovněž vyzván, aby ve lhůtě 15 dnů od právní moci usnesení, sdělil, zda se žalobou domáhá také ochrany před nečinností správního orgánu nebo ochrany proti nezákonnému zásahu, a pokud ano, aby žalobu upravil v souladu s vypočtenými náležitostmi soudního řádu správního. Žalobce byl současně poučen o následcích neodstranění vad podání.
7. Žalobce prostřednictvím ustanoveného zástupce na výzvu soudu reagoval podáním ze dne 18. 8. 2022 odeslaným dne 30. 8. 2022, které označil za doplnění žaloby proti napadenému rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922. Doplnění žaloby ve své první a druhé části obsahuje prosté shrnutí dosavadního průběhu správního řízení, které bylo ukončeno vydáním napadeného rozhodnutí. Ve třetí části je zdůrazněno, že žalobce napadá všechny výroky napadeného a prvostupňového rozhodnutí. Ve čtvrté části žalobce jednou větou konstatoval, že mu bylo z dále uvedených důvodů nezákonně upřeno právo na řádný starobní důchod, zejména proto, že mu nebyl uznán nárok jednotlivě hospodářícího rolníka, že mu bylo znemožněno studium, nebyla mu řádně započtena doba péče o matku a nebyl mu vyplacen invalidní důchod. V páté části jsou na základě výslovného pokynu žalobce obsaženy v přehlednější a srozumitelnější formě shodné důvody, které žalobce předestřel v žalobě (viz bod 2 tohoto usnesení) a upřesňujícím podáním ze dne 30. 7. 2022. Žalobce tuto část uzavřel tím, že se podvodné jednání ze strany České republiky prokázalo po více než 30 letech. Proto mimo zrušení napadeného rozhodnutí požaduje, aby mu žalovaný poskytl zálohu a zajistil starobní důchod. Šestá část se soustředí na popis období, ve kterých žalobce vykonával výdělečnou činnost, a z jakého důvodu mu měla být započtena pro účely nároku a výpočtu výše starobního důchodu. V sedmé části se žalobce věnoval otázce znemožnění studia. Tvrdil, že mu nebylo vydáno vysvědčení za 2. ročník gymnázia, a nemohl tak přestoupit na jinou školu, a že mu bylo znemožněno rehabilitovat se ohledně studia. V opačném případě by neměl nízký výdělek.

Žalobce v osmé části poukázal na to, že mu nebyl vyplácen invalidní důchod z důvodu nezákonného postupu jemu ustanoveného opatrovníka, přestože byl od roku 1974 uznán plně invalidním, a jedná se tedy o náhradní dobu pojištění. Opatrovník totiž nepožádal o výplatu invalidního důchodu a odstranění tvrdosti zákona. Jelikož mu byl opatrovník ustanoven státem, má za něj nést odpovědnost stát. Žalobce dále uvedl, že pečoval o svou matku v období od 1. 1. 1990 do 18. 11. 2006, které mu mělo být započítáno jako náhradní doba pojištění. Současně uvedl, že mu měl být proveden zápočet let 1975 až 1992 z důvodu odstranění následků zločinů komunismu. Žalobce v deváté části uvedl, že mu byla nezákonným odebráním řidičského průkazu odepřena možnost vykonávat činnost jednotně hospodářického rolníka. V desáté části tvrdil, že byla vůči jeho osobě z politických důvodů zneužívána psychiatrie a znalecké posudky. Má za to, že bylo usilováno o jeho fyzickou likvidaci za odpor k totalitnímu režimu. Uvedený zločin komunismu a politické represe požaduje odstranit tím, že se u něho za uvedenou dobu provede zápočet doby pojištění a bude se na něj hledět, jako by pobíral plný invalidní důchod s výpočtem základu z průměrného platu cca 25 000 Kč měsíčně. Žalobní návrh obsahuje požadavek na zrušení napadeného a prvostupňového rozhodnutí, a dále návrh, aby soud rozhodl, že žalovaný je do 30. 9. 2022 povinen vyplatit žalobci zálohu 500 000 Kč na pokrytí nutných výdajů žalobce a že Česká republika je povinna žalobci poskytnout řádný starobní důchod.

8. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda žalobce ve vztahu k žalobě proti napadenému rozhodnutí doplnil žalobní body.
9. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.
10. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, musí žalobce ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.). Pokud žalobní bod neuplatní vůbec, nebo až po lhůtě pro podání žaloby, soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 s. ř. s.
11. V projednávané věci žalobce několikrát uvedl, že jeho žaloba směřuje proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922, které se týká dávky doplatku na bydlení. V takovém případě se uplatní obecná lhůta pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl tedy oprávněn podat žalobu a uvést žalobní body do dvou měsíců ode dne, kdy mu bylo napadené rozhodnutí oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem.
12. Soud si od žalovaného vyžádal kopii doručení napadeného rozhodnutí, z níž zjistil, že žalobce písemnost osobně převzal dne 30. 6. 2022. Tento den určil počátek dvouměsíční lhůty, která by uplynula dne 30. 8. 2022, nedošlo-li by k jejímu stavení. Lhůta pro podání žaloby neběží po dobu od podání žádosti o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce do právní moci rozhodnutí o takové žádosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Po nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti běh lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení pokračuje a lhůta skončí uplynutím jejího zbytku, tj. zbývajících částí lhůty po odečtení částí, která uplynula před podáním žádosti (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 8. 2017, č. j. 5 As 154/2016-62, č. 3632/2017 Sb. NSS, bod 17).
13. Žalobce požádal o ustanovení zástupce dne 18. 7. 2022, tímto dnem se běh lhůty zastavil. Do konce dvouměsíční lhůty (tj. do 30. 8. 2022) zbývalo 43 dnů. V souladu s § 35 odst. 10

s. ř. s. se lhůta pro podání žaloby rozběhla znovu den následující po dni, kdy nabylo právní moci usnesení o ustanovení zástupce. Usnesení, kterým byl žalobci ustanoven zástupce, nabylo právní moci dne 27. 8. 2022. Doplnění žaloby podané k poštovní přepravě dne 30. 8. 2022 tedy bylo učiněno ve lhůtě pro podání žaloby. Žádné jiné podání žalobce (ani prostřednictvím zástupce) do uplynutí lhůty pro podání žaloby, tj. do 10. 10. 2022, soudu neadresoval.

14. Žalobce nicméně v doplnění žaloby neuvedl ani jeden žalobní bod, kterým by zpochybnil výroky napadeného rozhodnutí. Výkladem pojmu žalobní bod se opakovaně zabýval rozšířený senát NSS (viz např. rozsudky ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, nebo usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72). Ze závěrů rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, mimo jiné vyplývá, že žalobce je „povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami.“ Smyslem a účelem toho, aby v žalobě byl uveden (alespoň jeden) žalobní bod, je především vymezit obsah soudního přezkumu, tj. jaké skutkové a právní otázky má soud posuzovat z hlediska žalobcem tvrzené nezákonnosti správního rozhodnutí. Správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační a soud za žalobce nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. Jak uvedl rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, „náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum.“
15. Napadené rozhodnutí se týká nepřiznání dávky doplatku na bydlení. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce nesplňuje podmínky pro přiznání dávky dle § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, neboť jeho příjem jako vlastníka bytu nebo osoby, která byt užívá, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nebyl po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení nižší, než částka živobytí. Žalobcem tvrzené důvody nicméně souvisí s otázkou výše starobního důchodu. Plyne z nich názor žalobce, že má pobírat vyšší starobní důchod. Tyto důvody však nijak přímo nesouvisí s předmětem napadeného rozhodnutí, jímž je otázka, zda žalobci nebyla přiznána dávka doplatek na bydlení v souladu se zákonem a zda žalovaný správně tento postup aproboval. Ve vztahu k této otázce žalobce ničeho nenamítá. Soud připomíná, že do výpočtu dávky doplatku na bydlení, o němž bylo rozhodováno napadeným rozhodnutím, vstupují skutečné příjmy žadatele, nikoliv příjmy, jež by mu byly třeba i neprávem v minulosti upřeny. Žalobce ve vztahu k příjmu (starobnímu důchodu) netvrdí, že by mu byl v rozhodném období vyplácen v nižší výši, než jak byl zohledněn při rozhodování o dávce. Žalobce v doplnění žaloby pouze shrnuje dosavadní průběh správního řízení a uvádí, které výroky žalobou napadá (viz první až třetí část doplnění žaloby). Neuvádí však, v čem spatřuje jejich nezákonnost. Netvrdí ani vady správního řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo.

16. Žalobce ve čtvrté části doplnění žaloby pouze konstatoval, že „*mu bylo nezákonně upřeno právo na řádný starobní důchod a to z dále uvedených důvodů*“, které byly rozepsány v dalších částech doplnění žaloby (viz pátá až desátá část doplnění žaloby), v nichž se žalobce soustředil na popis období, která dle jeho názoru měla být zohledněna pro účely výpočtu starobního důchodu (viz pátá až desátá část doplnění žaloby). Doplnění žaloby se tak s důvody napadeného rozhodnutí zcela míjí a neobsahuje žádné argumenty, které by napadené rozhodnutí zpochybňovaly. Ani z obsahu žaloby a upřesňujícího podání ze dne 30. 7. 2022 nelze seznat, z jakých důvodů žalobce nesouhlasí s napadeným rozhodnutím a proč je považuje za nezákonné nebo nicotné.
17. Žaloba, podání ze dne 30. 7. 2022 ani doplnění žaloby ze dne 18. 8. 2022 přes výzvu a poučení soudu neobsahují ve vztahu k napadenému ani prvostupňovému rozhodnutí, která z hlediska soudního přezkumu tvoří jeden celek, žádný řádně uplatněný žalobní bod dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
18. Vada žaloby spočívající v absenci žalobního bodu se uplynutím lhůty pro podání žaloby stala neodstranitelnou, a je proto důvodem pro odmítnutí žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31).
19. Soud se dále zabýval tím, zda žalobce odstranil vady žaloby ve vztahu ke zbylým žalobním návrhům.
20. Podle § 4 odst. 1 s. ř. s. správní soudy rozhodují mj. o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy správním orgánem, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu a o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.
21. Žalobou proti rozhodnutí správního orgánu se lze za podmínek § 65 a násl. s. ř. s. domáhat zrušení rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti.
22. Nečinnostní žalobou podle § 79 a násl. s. ř. s. se lze ve lhůtě dle § 80 odst. 1 s. ř. s. po bezvýsledném vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
23. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
24. Podle § 37 odst. 3 s. ř. s. z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Zvláštní náležitosti žaloby proti rozhodnutí jsou stanoveny v § 71 odst. 1 s. ř. s., nečinnostní žaloby v § 80 odst. 3 s. ř. s. a zásahové žaloby v § 84 odst. 3 s. ř. s.
25. Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.
26. Žalobce v žalobě i v podání ze dne 30. 7. 2022 uvedl, že kromě zrušení napadeného rozhodnutí požaduje poskytnutí zálohy ve výši 500 000 Kč a zajištění výplaty starobního

důchodu v požadované výši. Nadto v žalobě poukázal na § 79 a 80 s. ř. s., která se týkají nečinnosti žaloby. Z podání žalobce nebylo bez jakýchkoli pochybností zřejmé, čeho a na základě jakých konkrétních rozhodujících skutečností se tímto v mezích pravomoci soudů ve správním soudnictví domáhá, ani zda mají uvedené návrhy a tvrzení souvislost s napadeným rozhodnutím.

27. Soud proto žalobce vyzval, aby sdělil zda se žalobou domáhá pouze zrušení napadeného rozhodnutí, nebo zda se domáhá rovněž ochrany proti nečinnosti správního orgánu (tedy zda navrhuje, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí v soudem stanovené lhůtě) nebo ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu (tedy zda navrhuje, aby soud určil, že provedený zásah byl nezákonný, případně trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky, zakázal správnímu orgánu, aby v porušování práv pokračoval, a přikázal, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem). Pro případ, že by se žalobce domáhal též ochrany proti nečinnosti nebo ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, byl žalobce vyzván, aby žalobu v takovém rozsahu upravil podle náležitostí soudního řádu správního ve vztahu k použitému žalobnímu typu, o kterých byl poučen.
28. Žalobce prostřednictvím ustanoveného zástupce odeslal soudu podání dne 30. 8. 2022 (stejně podání odeslal i dne 1. 9. 2022), které označil jako doplnění žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/112457-922. V žalobním návrhu mimo jiné navrhl, aby soud rozhodl, že je žalovaný povinen vyplatit žalobci zálohu 500 000 Kč na pokrytí nutných výdajů žalobce a že Česká republika je povinna žalobci poskytnout řádný starobní důchod. V odůvodnění doplnění žaloby uvedl, že *„mu bylo nezákonně upřeno právo na řádný starobní důchod a to z dále uvedených důvodů“* rozepsaných v dalších částech doplnění žaloby. V páté části uvedl, že nad rámec zrušení napadeného rozhodnutí požaduje, aby mu žalovaný zajistil starobní důchod v požadované výši a poskytl zálohu. Následně se soustředil na popis podvodného jednání České republiky, resp. tvrzení o jednání rady orgánů státu v průběhu několika desítek let, a označení dob, které mu měly být dle jeho názoru započteny pro účely nároku na starobní důchod a jeho výše (viz pátá až desátá část doplnění žaloby).
29. Z doplnění žaloby je toliko zřejmé, že žalobci vadí, že nepobírá starobní důchod v požadované výši, neboť mu Česká republika měla znemožnit studium na vysoké škole a výkon činnosti jednotlivě hospodářského rolníka a nezapočetla mu některá období jako (náhradní) dobu pojištění, což má být řešeno tím, že soud přikáže, aby byl žalobci poskytován řádný starobní důchod. Nicméně z doplnění žaloby neplyne, zda v tomto jednání spatřuje nezákonný zásah nebo nečinnost žalovaného, a v čem přesně má případně nezákonný zásah či nečinnost žalovaného spočívat. Žalobce neuvedl, že se žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti správního orgánu nebo ochrany před nezákonným zásahem a žalobu ve vztahu k těmto žalobním typům přes výzvu neupravil. Neoznačil ani jiné rozhodnutí správního orgánu, které by tím zpochybňoval.
30. Soud žalobce poučil o tom, že správní soudy jsou oprávněny rozhodovat především o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy správním orgánem, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu a o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu (§ 4 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce byl rovněž poučen o náležitostech jednotlivých typů žalob a upozorněn, jakým způsobem může soud případně meritorně rozhodnout o zásahové žalobě a o žalobě na ochranu proti nečinnosti (viz usnesení ze dne 8. 8. 2022, č. j. 46 Ad 5/2022-21). Není na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel, zda by některý z tvrzených důvodů nemohl potenciálně zakládat nezákonnost

správního rozhodnutí nebo být nezákonným zásahem či nečinností, a který správní orgán je měl způsobit. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci advokáta žalobce, který mu byl za tímto účelem ustanoven.

31. Z podání žalobce není přes výzvu soudu zřejmé, čeho konkrétně se nad rámec zrušení napadeného a prvostupňového rozhodnutí domáhá, tedy co podle něj má soud v mezích své pravomoci činit (o čem přesně má rozhodnout, jakým způsobem a na základě jakých rozhodných skutečností), případně jakou souvislost mají jeho požadavky s napadeným či jiným rozhodnutím. Žalobce tedy ani na výzvu neodstranil vady svých podání, neboť neuvedl, zda se ve zbylém rozsahu domáhá též ochrany před nezákonným zásahem nebo ochrany proti nečinnosti správního orgánu a žalobu ve vztahu k těmto žalobním typům neupravil, přičemž tyto vady brání věcnému projednání žaloby.
32. Dále soud dodává, že soudy rozhodující ve správním soudnictví nedisponují pravomocí přikázat žalovanému (České republice, Ministerstvu práce a sociálních věcí ani jinému orgánu), aby žalobci vyplatil zálohu na pokrytí jeho nutných výdajů. Současně správní soud nemůže žalovanému přikázat, aby žalobci poskytl starobní důchod ve výši podle přání žalobce (viz § 4 s. ř. s.). Nedostatek pravomoci správních soudů je neodstranitelný, brání věcnému projednání návrhu a je důvodem odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
33. Soud je oprávněn pouze zrušit rozhodnutí správního orgánu, který o nároku či o výši starobního důchodu rozhodoval, shledá-li žalobu důvodnou a jsou-li splněny podmínky pro její věcné projednání (žaloba byla podána po vyčerpání opravných prostředků, ve lhůtě pro podání žaloby a obsahuje zákonem stanovené náležitosti). K tomu je však soud oprávněn přistoupit pouze za situace, kdy žalobce brojí žalobou proti takovému rozhodnutí správního orgánu. O nároku a výši starobního důchodu rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení [§ 5 písm. a) bod 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení]. V projednávané věci však žalobce žalobou výslovně brojil pouze proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí, které se týkalo nepřiznání dávky doplatku na bydlení, nikoli proti rozhodnutí, které by se týkalo nároku na starobní důchod nebo jeho výše. Ani netvrdil, že by na základě žádosti žalobce probíhalo správní řízení o takovém nároku a příslušný správní orgán byl nečinný (nevydal rozhodnutí).
34. Soud doplňuje, že ve vztahu k výši starobního důchodu není adekvátním prostředkem obrany žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.), neboť o nároku na starobní důchod a jeho výši rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím, které je přezkoumatelné ve správním soudnictví (§ 65 a násl. s. ř. s.). Takové rozhodnutí však žalobce žalobou nenapadl. Zásahová žaloba není univerzálním prostředkem ochrany proti jakémukoliv úkonu či postupu správního orgánu. Je subsidiárním prostředkem ochrany a plní roli pomocného prostředku ochrany a doplňku tam, kam ochrana žalobou proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. nedosáhne (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, bod 18). Má místo zejména tam, kde správní orgán uplatňuje pravomoc mimo řízení, v rámci postupu, který není ukončen vydáním správního rozhodnutí či v něm nemá přímý podklad, což není případ výše starobního důchodu žalobce. Právě řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nejlépe respektuje systémové principy, na nichž je správní soudnictví v České republice založeno. Jsou to zásady subsidiarity a posteriority obsažené v § 5 s. ř. s., které v souladu s principem dělby státní moci (čl. 2 odst. 1 Ústavy České republiky) brání,

aby moc soudní v podobě správních soudů nahrazovala činnost orgánů moci výkonné a přivlastňovala si jejich pravomoc (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 4. 2017, č. j. 6 Afs 270/2015-48). Uplatnění zásahové žaloby tedy nelze rozšiřovat na případy, kdy má být uplatněna žaloba proti rozhodnutí. Skutečnost, že žalobci nebyl přiznán starobní důchod ve výši dle jeho představ, tak pojmově nemůže být zásahem ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s.

35. Soud pro úplnost uvádí, že z obsahu žaloby a jejího doplnění, v nichž žalobce zmínil požadavek, aby byl žalovaný vyzván k dobrovolné úhradě újmy za porušení jeho ústavních práv, nelze dovodit, že by se žalobou domáhal přiznání náhrady újmy vůči státu, o které by rozhodovaly soudy v občanském soudním řízení (viz též žalobní návrh v bodě XI doplnění žaloby).
36. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že žaloba v části, ve které žalobce brojí proti napadenému rozhodnutí, ani po jejím doplnění neobsahuje žádný projednatelný žalobní bod. Vada žaloby spočívající v absenci žalobního bodu se uplynutím lhůty pro podání žaloby (tj. uplynutím dne 10. 10. 2022) stala neodstranitelnou. Současně žalobce ani na výzvu soudu neodstranil vady žaloby tím, že nesdělil, zda se ve zbylém rozsahu domáhá též ochrany proti nečinnosti či ochrany před nezákonným zásahem a žalobu ve vztahu k těmto žalobním typům neupravil podle náležitostí soudního řádu správního, přičemž taková vada brání věcnému projednání. Nadto žalobce požadoval něco, o čem soudy ve správním soudnictví nemají pravomoc rozhodovat. Soud proto žalobu jako celek odmítl podle § 37 odst. 5 a § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
38. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupci žalobce, který byl žalobci soudem ustanoven, platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Soud zástupci žalobce přiznal dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), odměnu za dva úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení; seps doplnění žaloby) ve výši 1 000 Kč za úkon dle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu a náhradu hotových výdajů v paušální výši 300 Kč za úkon dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Protože je ustanovený zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku 546 Kč odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést (§ 35 odst. 10 věta druhá s. ř. s.). Odměna v celkové výši 3 146 Kč bude zástupci vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. října 2022

Mgr. Lenka Oulíková, v. r.
soudkyně